

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 436/2024-26

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného Advokátska kancelária KONCOVÁ & PARTNERS, s.r.o., Kpt. Jaroša 29, Trenčín, proti uzneseniu Okresného súdu Trebišov č. k. 13C/1/2021-597 zo 4. júla 2024 takto

rozhodol:

- Uznesením Okresného súdu Trebišov č. k. 13C/1/2021-597 zo 4. júla 2024 **bolo porušené** základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a jeho právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.
- Uznesenie Okresného súdu Trebišov č. k. 13C/1/2021-597 zo 4. júla 2024 **zrušuje a vec mu vracia** na ďalšie konanie.
- Okresný súd Trebišov **je povinný** nahradiť sťažovateľovi trovy konania **856,75 eur** a tieto zaplatiť jeho právnej zástupkyňi do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

Odôvodnenie:

I.

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 30. júla 2024 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením okresného súdu o výške náhrady trov konania v civilnom spore.

II.

2. Sťažovateľ sa proti žalovaným (matke a jej synovi) domáhal zaplata 1 930 eur za to, že bez právneho dôvodu užívali jeho byt. Žalovaná v tomto konaní vzájomnou žalobou

proti sťažovateľovi žiadala určiť vlastnícke právo k tomuto bytu. Konanie o žalobe sťažovateľa proti žalovanej bolo zastavené, jeho žaloba proti žalovanému synovi bola zamietnutá a bolo vyhovené vzájomnej žalobe žalovanej. Žalovaným, zastúpeným jedným advokátom, bola potvrdením rozsudku okresného súdu krajským súdom právoplatne priznaná náhrada trov konania v plnom rozsahu (v časti o zaplatenie bezdôvodného obohatenia obom žalovaným a v časti o určenie vlastníctva žalovanej).

3. Sťažovateľ bol uznesením vyššieho súdneho úradníka okresného súdu zaviazaný nahradiť žalovaným trovy ich zastúpenia advokátom 6 850,45 eur. Okresný súd každému zo žalovaných priznal osobitne náhradu za prevzatie a prípravu zastúpenia, pri ktorých základnú sadzbu tarifnej odmeny (ďalej len „ZSTO“) určil z 1 930 eur podľa § 10 ods. 1 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) na 81,33 eur. Pri následných úkonoch vzhľadom na zastúpenie dvoch žalovaných ZSTO zvýšil na 122 eur podľa § 13 ods. 2 vyhlášky, podľa ktorého ZSTO sa zníži o 50 %, ak ide o spoločné úkony pri zastupovaní dvoch alebo viacerých osôb (81,33 eur + 50 % z 81,33 eur). Po podaní vzájomnej žaloby ZSTO určil podľa § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky na 1/13 výpočtového základu (89,46 eur v roku 2022 a 96,31 eur v roku 2023), keď bol toho názoru, že hodnotu konania o vzájomnej žalobe možno zistiť len s nepomernými ťažkosťami, pričom za každý úkon priznal súčet odmeny určenej v časti konania o zaplatenie bezdôvodného obohatenia (122 eur) a odmeny určenej v konaní o vzájomnej žalobe (89,46 eur v roku 2022 a 96,31 eur v roku 2023). Žalovaným bola priznaná náhrada odmeny za 33 úkonov právnej služby: dve prípravy a prevzatia zastúpenia, päť pojednávaní, jeden výsluch na dožiadanom súde, deväť písomných podaní a 16 porád advokáta so žalovanými.

4. Proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka podal sťažovateľ sťažnosť. Nesúhlasil s určením ZSTO podľa § 13 ods. 2 vyhlášky. Podľa sťažovateľa sa ZSTO pri zastúpení dvoch žalovaných znižuje u každého žalovaného o polovicu, nielen u druhého. Po podaní vzájomnej žaloby mala byť ZSTO určená podľa § 13 ods. 3 vyhlášky, podľa ktorého pri spojení dvoch vecí sa ZSTO určená z tarifnej hodnoty veci s najvyššou hodnotou zvyšuje o tretinu ZSTO, ktorá by advokátovi patrila v ostatných spojených veciach. Tak potom mala ZSTO predstavovať v roku 2022 116,57 eur [89,46 eur podľa § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky + 1/3 z 81,33 eur] a v roku 2023 123,42 eur [96,31 eur podľa § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky + 1/3 z 81,33 eur]. Okrem toho sťažovateľ poukázal na § 251 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), podľa ktorého trovy konania sú všetky preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky vzniknuté v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva. Preto namietol priznanie náhrady dvoch odmien za prípravu a prevzatie zastúpenia, za 15 porád žalovaných s ich advokátom a 4 písomné vyjadrenia.

5. Podľa sťažovateľa nebol dôvod priznať odmenu za prípravu a prevzatie zastúpenia dvakrát, keďže pri oboch žalovaných šlo o skutkovo totožnú vec. V súvislosti s poradami poukázal na § 13a ods. 3 vyhlášky, podľa ktorého ak po poslednej porade s klientom nasleduje ďalšia porada a medzitým nedošlo k inému úkonu právnej služby, ak nejde o prípad hodný osobitného zreteľa, tak odmena za túto ďalšiu poradu advokátovi nepatrí. Medzi poradami z 12. októbra a 13. decembra 2021 a z 26. júla a 20. augusta 2023 sa neuskutočnili žiadne úkony. Zdôraznil, že do podania vzájomnej žaloby neboli uvádzané žiadne nové skutočnosti, ktoré by odôvodňovali účelnosť toľkých porád. Rovnako po podaní vzájomnej žaloby žalovaní neuviedli nové skutočnosti. Sťažovateľ za nehospodárne považoval vyjadrenie žalovaných z 29. septembra 2021,

keďže v ňom žalovaní neuviedli žiadne nové a podstatné skutočnosti. K vyjadreniam z 22. mája a 25. augusta 2023 uviedol, že nie sú úkonom právnej služby, keďže vo vyjadrení z mája ide len o stručné stotožnenie sa s predbežným právnym názorom súdu a vo vyjadrení k odvolaniu z augusta žalovaní neuviedli skutočnosti podstatné pre rozhodnutie odvolacieho súdu. Sťažovateľ uzavrel, že dôvodné je žalovaným priznať náhradu trov len za 12 úkonov právnej služby, čo pri správnej ZSTO predstavuje 1 311,73 eur.

6. Ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením sudcu okresného súdu bolo uznesenie vyššieho súdneho úradníka zmenené tak, že žalovaným proti sťažovateľovi bola priznaná náhrada trov 6 103,07 eur za 32 úkonov právnej služby. Sudca žalovaným nepriznal odmenu za vyjadrenie z 29. septembra 2021, keďže nenadväzovalo na výzvu súdu a žalovaní v ňom neuviedli nové skutočnosti. Stotožnil sa s výškou ZSTO podľa § 13 ods. 2 vyhlášky do podania vzájomnej žaloby. Po podaní vzájomnej žaloby aplikoval § 13 ods. 3 vyhlášky, podľa ktorého pri spojení dvoch vecí sa ZSTO určená z tarifnej hodnoty vecí s najvyššou hodnotou zvyšuje o tretinu ZSTO, ktorá by advokátovi patrila v ostatných spojených veciach. Táto ZSTO predstavovala v roku 2022 119,28 eur a v roku 2023 128,41 eur. K náhrade za dve prevzatia a prípravy zastúpenia uviedol, že udelením plnomocenstva každého žalovaného advokátovi došlo k prejavu vôle zastupovať každého z nich osobitne. K vyjadreniu z 22. mája 2023 uviedol, že nadväzovalo na výzvu súdu vyjadriť sa k vyjadreniu sťažovateľa. K vyjadreniu z 25. augusta 2023 uviedol, že nadväzovalo na výzvu súdu vyjadriť sa k odvolaniu sťažovateľa. K odmenám za porady uviedol, že sa uskutočnili pred alebo po pojednávaniach a bolo potrebné zvážiť ďalší procesný postup alebo ich dôvodom bolo oboznámenie žalovaných s priebehom dokazovania či podaniami sťažovateľa. Preto boli tieto porady účelné a nevyhnutné.

III.

7. Sťažovateľ namieta, že sudca sa nevysporiadal s jeho námietkami o nesprávnej aplikácii § 13 ods. 2 vyhlášky, keď ZSTO mala byť znížená u každého žalovaného o polovicu, nielen u druhého žalovaného. Hoci sudca vyhovel jeho námietke a aplikoval § 13 ods. 3 vyhlášky o úprave ZSTO pri spojení dvoch vecí, z odôvodnenia nie je zrejmé, ako dospel k výške odmeny 119,28 eur a 128,41 eur za úkony po podaní vzájomnej žaloby. Opakuje svoju predstavu o tom, ako mala byť ZSTO určená. Ďalej namieta mylné priznanie náhrady za prípravu a prevzatie zastúpenia obom žalovaným. Namieta nedostatočné zdôvodnenie priznania náhrady trov za jednotlivé úkony právnej služby. Sťažovateľ nesúhlasí s priznaním odmeny za vyjadrenia žalovaných zo septembra 2021, z mája a augusta 2023 a za 14 porád. To, že vyjadrenia boli urobené na výzvy súdu v nadväznosti na jeho vyjadrenia a porady sa konali pred alebo po pojednávaniach pre účel zvažovania ďalšieho postupu pred každým úkonom, automaticky nezakladá splnenie všetkých definičných znakov trov konania.

8. Okresný súd považuje ústavnú sťažnosť za neopodstatnenú a zotrváva na argumentoch z odôvodnenia namietaného rozhodnutia. K určeniu výšky odmeny za úkony po podaní vzájomnej žaloby doplnil, že podľa § 13 ods. 3 vyhlášky pri spojení dvoch vecí sa ZSTO určenej z tarifnej hodnoty vecí s najvyššou hodnotou (t. j. v roku 2022 89,46 eur a v roku 2023 96,31 eur) zvyšuje o 1/3 ZSTO, ktorá by advokátovi patrila v ostatných spojených veciach, čo predstavuje pri úkonoch v roku 2022 119,28 eur (89,46 + 1/3 z 89,46) a v roku 2023 128,41 eur (96,31 + 1/3 z 96,31 eur). Žalovaní (zúčastnené osoby) sa k ústavnej sťažnosti nevyjadrili.

IV.

9. Rozhodovacia činnosť ústavného súdu vo vzťahu k rozhodnutiam civilných súdov o náhrade trov konania vychádza z toho, že skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňovateľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00). Na tento výklad nadväzuje rozhodovacia činnosť ústavného súdu, ktorá zdôrazňuje jeho zdržanlivosť k výkladu zákonného práva o náhrade trov konania, keďže problematika trov konania má akcesorickú povahu, a preto sa k zrušeniu napadnutého výroku o trovách konania treba uchýľovať iba výnimočne pri zistení extrémneho zásahu do základného práva (IV. ÚS 40/2011). Rozhodovanie o náhrade trov konania je zároveň integrálnou súčasťou súdneho konania, a preto všeobecný súd pri poskytovaní súdnej ochrany podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru môže rozhodnutím, ako aj postupom predchádzajúcim jeho vydaniu, ktorý nie je v súlade so zákonom, porušiť základné právo účastníka konania na súdnu ochranu, resp. jeho právo na spravodlivé súdne konanie (II. ÚS 56/05, rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva z 23. 9. 1997, Robins proti Spojenému kráľovstvu Veľkej Británie a Severného Írska).

10. Sťažnostná argumentácia má dve línie. Prvá línia sa týka výšky ZSTO za úkony právnej služby. Sťažovateľ namieta nevysporiadanie sa s jeho námietkou o nesprávne určenej odmene vo výške 1,5 násobku za úkony do podania vzájomnej žaloby a že z odôvodnenia nie je zrejmé, ako súd dospel k podľa sťažovateľa nesprávnej výške odmeny 119,28 eur a 128,41 eur za úkony po podaní vzájomnej žaloby. Druhá línia sa týka úkonov právnej služby, za ktoré súd priznal náhradu trov. Sťažovateľ namieta nezodôvodnenie účelnosti týchto úkonov a nesprávnu aplikáciu § 251 CSP, keď súd za trovy konania považoval aj také úkony, ktoré nespĺňajú atribúty trov konania. Tiež mylné priznanie náhrady za prípravu a prevzatie zastúpenia obom žalovaným.

11. S námietkou sťažovateľa o nevysporiadaní sa s v sťažnosti proti uzneseniu vyššieho súdneho úradníka namietanou nesprávnosťou určenia výšky odmeny za úkon do podania vzájomnej žaloby nemožno súhlasiť. Sudca uviedol, že podľa § 13 ods. 2 vyhlášky bola odmena za jeden úkon pri zastupovaní dvoch žalovaných u druhého žalovaného znížená o polovicu. Poukázal tak na ustanovenie vyhlášky, ktoré v účinnom znení bez akýchkoľvek pochybností určuje, na ktorých spoločne zastúpených totožným advokátom sa má znížená sadzba vzťahovať. Okresný súd v rozhodnutiach vyššieho súdneho úradníka a sudcu toto jasné a zrozumiteľné ustanovenie vyhlášky správne aplikoval, keď odmenu znížil u druhého žalovaného. To, že sudca v odôvodnení odcitoval znenie § 13 ods. 2 vyhlášky, vyvrátilo správnosť právneho názoru sťažovateľa, že podľa § 13 ods. 2 vyhlášky sa ZSTO znižuje o polovicu u každej zastupovanej osoby. Preto nebol dôvod, aby sa sudca podrobnejšie k tejto námietke sťažovateľa vyjadroval.

12. Treba súhlasiť s námietkou sťažovateľa, že z odôvodnenia namietaného rozhodnutia nie je zrejmé, ako sudca dospel k výške odmeny 119,28 eur a 128,41 eur za úkony po podaní vzájomnej žaloby. Hoci sudca na rozdiel od vyššieho súdneho úradníka aplikoval § 13 ods. 3 vyhlášky, z odôvodnenia nie je zrejmé, ktorú ZSTO a o koľko zvýšil. Spôsob výpočtu výšky odmeny je zrejmý až z vyjadrenia okresného súdu k ústavnej sťažnosti. Sudca pri spojení dvoch vecí podľa § 13 ods. 3 vyhlášky ZSTO určenej z tarifnej hodnoty veci s najvyššou hodnotou (t. j. v roku 2022 89,46 eur a v roku 2023 96,31 eur) zvýšil o 1/3 ZSTO, ktorá by advokátovi patrila

v ostatných spojených veciach, čo predstavuje pri úkonoch v roku 2022 119,28 eur (89,46 + 1/3 z 89,46) a v roku 2023 128,41 eur (96,31 + 1/3 z 96,31 eur). Hoci sudca správne určil ZSTO, ktorú treba o 1/3 zvýšiť, nesprávne ju zvýšil o 1/3 zo ZSTO určenej opäť z tarifnej hodnoty veci s najvyššou hodnotou. Treba ju zvýšiť o 1/3 zo ZSTO, ktorá by patrila advokátovi v ostatnej spojenej veci, t. j. v tej veci, z ktorej nie je určená tá ZSTO, ktorá sa bude zvyšovať. Preto ju treba zvýšiť o 1/3 zo ZSTO, ktorá advokátovi žalovaných patrí v konaní o zaplatenie bezdôvodného obohatenia (1/3 z 81,33 eur). Preto treba súhlasiť so sťažovateľom, že súd nesprávne vypočítal výšku odmeny za úkony po podaní vzájomnej žaloby. Súd správne zvolenú právnu normu (§ 13 ods. 3 vyhlášky) nesprávne aplikoval.

13. Treba súhlasiť s námietkou sťažovateľa o zjavne mylnom priznaní náhrady za prípravu a prevzatie zastúpenia obom žalovaným. Nevedno z čoho súd vyvodil, že na tento úkon sa neaplikuje § 13 ods. 2 vyhlášky o úprave ZSTO pri zastupovaní viacerých osôb totožným advokátom. Tento úkon je rovnakým úkonom ako všetky iné úkony právnej služby. Zo systematického usporiadania ustanovení je zrejmé, že najprv sa aplikuje § 13 vyhlášky o zvýšení alebo znížení ZSTO, a takto určená odmena patrí za úkony právnej služby podľa § 13a vyhlášky bez rozdielu v tom, o aký úkon ide. Nelogické je zdôvodnenie súdu, že žalovaní osobitnými plnomocenstvami prejavili vôľu, aby každého z nich advokát zastupoval osobitne. Ak je tento argument dôvodom na neaplikovanie § 13 ods. 2 vyhlášky na prípravu a prevzatie zastúpenia, tak by musela byť vylúčená aplikácia tohto ustanovenia vo vzťahu ku všetkým úkonom právnej služby, keďže tie sú súčasťou zastupovania ako celku. K tomu možno uviesť, že pri určení ZSTO podľa vyhlášky je bez významu, akú vôľu prejavia splnomocnitelia. Rozhodujúce sú len ustanovenia vyhlášky, ktoré priznanie odmeny za prevzatie a prípravu zastúpenia každému spoločným advokátom zastupovanému nepredpokladajú.

14. Nemožno súhlasiť so sťažnostnou námietkou o nedostatočnom zdôvodnení priznania náhrady trov za úkony právnej služby. Hoc stručne a opakujúcimi sa argumentmi (pri vyjadreniach tým, že boli reakciou na výzvu súdu v nadväznosti na vyjadrenie sťažovateľa, a pri poradách tým, že boli pred a po pojednávaníach, potrebou oboznámiť žalovaných s vyjadreniami sťažovateľa a priebehom dokazovania, odsúhlasiť podanie, vykonať právny rozbor veci či zväžiť procesný postup) sudca zdôvodnil, prečo úkony považoval za účelné a nevyhnutné.

15. K sťažnostnej námietke o nesprávnej aplikácii § 251 CSP treba uviesť, že úvaha, čo treba podľa tohto ustanovenia považovať za preukázané, odôvodnené a účelne vynaložené výdavky v konaní v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva, bola zákonom ponechaná na súd. Súd musí každý výdavok posudzovať osobitne a jeho úvaha nesmie byť nelogická, v rozpore s legálnou definíciou a účelom náhrady trov konania. Úlohou okresného súdu bolo posúdiť účelnosť 33 úkonov právnej služby poskytnutej žalovaným, ktorí od začiatku konania tvrdili, že byt v roku 2006 kúpili žalovaná s manželom v konkurze na majetok zamestnávateľa manžela, no nezavkladovalo sa to do katastra nehnuteľností. K tomu treba uviesť, že zákonné, čiastočne možno aj duplicitné kategórie preukaznosti, odôvodnenosti, účelnosti, vzniku počas konania a súvislosti s uplatnením alebo bránením práva sú však relatívne samostatné, a preto nesplnenie čo i len jednej z týchto kategórií môže viesť k rozhodnutiu o nepriznaní odmeny a náhrad za ten či onen úkon právnej služby.

16. Sťažovateľ nesúhlasí s priznaním odmeny za vyjadrenia z 29. septembra 2021, 22. mája a 25. augusta 2023. K tomu treba uviesť, že v časti namietaného vyjadrenia z 29. septembra 2021 sudca vyhovel námietke sťažovateľa, keď za tento úkon odmenu nepriznal. K odmene za vyjadrenie z 22. mája 2023 treba uviesť, že súd žalovaných nadbytočne vyzval vyjadriť sa k vyjadreniu sťažovateľa, v ktorom len vyjadril nesúhlas s predbežným právnym posúdením súdu a zopakoval svoju predstavu o právnom posúdení veci. Tiež to, že výzva bola žalovaným doručená tri dni pred ich vyjadrením z 15. mája 2023, za ktoré im súd tiež priznal náhradu odmeny. Obsah oboch vyjadrení z mája 2023 smerujúci len k predbežnému právnemu posúdeniu súdu, ktoré bolo v prospech žalovaných, mohol byť vyjadrený v jednom podaní. K odmene za vyjadrenie žalovaných k odvolaniu sťažovateľa z 25. augusta 2023 treba uviesť, že aj pri podaniach týkajúcich sa veci samej treba skúmať, či obsahujú pre rozhodnutie vo veci podstatné skutočnosti. Tak tomu pri tomto vyjadrení nebolo. Žalovaní v ňom neuviedli žiadne skutočnosti podstatné pre rozhodnutie odvolacieho súdu, keď odvolanie sťažovateľa označili len za klamlivé a nezodpovedajúce vykonanému dokazovaniu.

17. K odmene za poradu z 21. júla 2021 treba uviesť, že vo vyjadrení sťažovateľa k odporu žalovaných, s ktorým boli na tejto porade žalovaní advokátom oboznámení, neboli uvedené iné skutočnosti ako v žalobe. O tom svedčí aj to, že napriek výzve sa k nemu nevyjadrili. Nebolo treba zväžiť ani ďalší procesný postup, keďže procesná situácia sa nezmenila. Výsledkom porady neboli ani dôkazné návrhy, keďže tie nepredniesli na pojednávaní konanom v rovnaký deň, ale až na výzvu súdu. K odmene za poradu z 29. júla 2021 treba uviesť, že nevedno, s akým dokazovaním na pojednávaní advokát žalovaných oboznamoval, keď na pojednávaní boli vypočutí iba žalovaní. Výsledkom tejto porady bolo len vyjadrenie s dôkaznými návrhmi, za ktoré im súd priznal sťažovateľom nenamietanú odmenu. K odmene za poradu z 28. septembra 2021 treba uviesť, že po nej nasledovalo strohé vyjadrenie žalovaných, že trvajú na dôkazných návrhoch bez uvedenia nových skutočností. Tiež nevedno, s čím musel advokát žalovaných oboznámiť, keď vyjadrenie sťažovateľa neobsahovalo žiadne skutkové tvrdenia. K odmene za poradu z 12. októbra 2021 treba uviesť, že obsahom stručného vyjadrenia sťažovateľa, s ktorým boli žalovaní oboznámení, bol len poukaz na dôkaz, ku ktorému sa žalovaní vyjadrili vo vyjadrení nasledujúcom po predchádzajúcej porade. Tiež to, že obsahom dvoch porád počas 15 dní bol totožný dôkaz.

18. K odmene za poradu z 20. januára 2022 treba uviesť, že zväžanie bližšie neidentifikovaného procesného postupu pred pojednávaním nebolo nevyhnutné. Od posledného pojednávania sa nič okrem späťvzatia žaloby proti žalovanej a jej súhlasu s tým neudialo. K odmene za poradu z 2. júna 2022 treba uviesť, že vo vyjadrení k vzájomnej žalobe, s ktorým boli žalovaní oboznámení, sťažovateľ spochybnil splnenie podmienok vydržania bytu žalovanou za od začiatku konania nemenných skutkových okolností, k čomu mal zaujatost' právne stanovisko advokát bez potreby sa o tom radiť s právne neznalými žalovanými. Tiež nebolo nevyhnutné zvažovať ďalší postup, keďže na nadchádzajúcom pojednávaní sa očakávalo vykonanie už vo vzájomnej žalobe žalovanou navrhnutých dôkazov. K odmene za poradu z 5. septembra 2022 treba uviesť, že od poslednej porady uplynul mesiac bez toho, aby sa v konaní objavila nová skutočnosť či argumentačne rozsiahle vyjadrenie sťažovateľa s dosiaľ neprednesenými tvrdeniami. Na nadchádzajúcom pojednávaní súd plánoval vykonať dôkazy, o ktorých sa žalovaní s advokátom radili už na predchádzajúcej porade. Nesúhlas sťažovateľa s náhradou odmeny za poradu

z 30. júla 2022 nie je dôvodný. Na tejto porade sa dá dôvodne predpokladať objasnenie predbežného právneho posúdenia vzájomnej žaloby súdom, pri ktorom sa rozsiahlo v neprospech žalovanej vyjadril k dôkazom a skutkovým rozporom. To odôvodňuje vysvetlenie situácie žalovanej s potrebou nevyhnutne a účelne sa poradiť o zaobstaraní ďalších dôkazov preukazujúcich vydržanie bytu.

19. K odmene za poradu z 12. januára 2023 treba uviesť, že od posledného pojednávania sa neobjavila nová skutočnosť či vyjadrenie odôvodňujúce zváženie ďalšieho postupu. K odmene za poradu z 23. marca 2023 treba uviesť, že na pojednávaní, po ktorom sa konala, neboli prednesené nové skutočnosti, súd nedokazoval, advokát žalovaných len zotrval na dožiadanom výsluchu sťažovateľa. Preto neexistovalo nič, čo by sa na pojednávaní udialo, s čím musel advokát žalovaných oboznámiť. K odmene za poradu zo 14. mája 2023 treba uviesť, že jej výsledkom bolo „odmienené“ strohé vyjadrenie žalovaných o stotožnení sa s predbežným právnym posúdením súdu. K odmene za poradu z 21. mája 2023 treba uviesť, že od poslednej porady uplynulo sedem dní bez objavenia novej skutočnosti podstatnej pre rozhodnutie. Obsahom oboch porád (14. a 21. mája 2023) a po nich nasledujúcich vyjadrení (z 15. a 22. mája 2023) bol len súhlas s predbežným právnym posúdením súdu. K odmene za poradu z 26. júla 2023 treba uviesť, že len ťažko si predstaviť, s akou možnosťou podať odvolanie proti rozsudku sa mohli žalovaní radiť s advokátom, keď žiadny z výrokov nebol v ich neprospech. K odmene za poradu z 20. augusta 2023 treba uviesť, že odvolanie neuvádzajúce nové skutkové okolnosti má vyhodnotiť a reagovať naň advokát bez potreby porady so žalovanými. To platí o to viac, že výsledkom tejto porady bolo strohé vyjadrenie, že žalovaní považujú rozsudok súdu za správny.

20. K úvahe súdu, či porady žalovaných s advokátom spĺňajú atribúty trov konania, treba uviesť, že pritom opomenul aplikovať § 13a ods. 3 vyhlášky, podľa ktorého ak po poslednej porade nasleduje ďalšia porada a medzitým nedošlo k inému úkonu právnej služby, ak nejde o prípad hodný osobitného zreteľa, tak odmena za túto ďalšiu poradu advokátovi nepatrí. Medzi poradami z 12. októbra a 13. decembra 2021 a poradami z 26. júla a 20. augusta 2023 neboli vykonané žiadne iné úkony právnej služby. Z odôvodnenia namietaného uznesenia nie je zrejmé, či a v čom súd vzhladol dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré priznal odmenu za porady, medzi ktorými nedošlo k žiadnemu inému úkonu právnej služby. Tiež treba uviesť, že súd opomenul posúdiť, či každá porada dôvodne trvala vždy viac ako hodinu. To pri množstve porád, za ktoré priznal náhradu odmeny, malo byť predmetom jeho posúdenia.

21. Zo sťažovateľom namietanou náhradou odmeny za 14 porád žalovaných s advokátom len jedna (z 30. júla 2022) spĺňa všetky atribúty trov konania. Záver okresného súdu o priznaní náhrady odmeny za 32 úkonov (z toho 16 porád a 8 vyjadrení) v skutkovo jednoduchom spore nesleduje legitímny zmysel náhrady iba účelne a dôvodne vynaložených trov konania. Okresný súd rezignoval na posúdenie obsahu úkonov, ktoré predchádzali či nasledovali po úkonoch, za ktoré priznal náhradu odmeny. To je však nevyhnutnou súčasťou posúdenia toho, či bol úkon odôvodnene, nevyhnutne a účelne vynaložený v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva. Kategória účelnosti trov vychádza zo všeobecných zásad efektivity, primeranosti sporového konania a pri jej aplikácii treba zohľadniť praktickú a logickú rovnováhu. Účelnosť a dôvodnosť úkonov treba hodnotiť v závislosti od toho, či sa v konaní objavili nové a podstatné skutočnosti, pre ktoré bolo uskutočnenie úkonu nevyhnutné. Tak tomu pri množstve úkonov vo veci sťažovateľa nebolo. Skutkový dej bol od začiatku konania nemenný, nové skutočnosti, na ktoré bolo treba

právne a dôkazne reagovať, vystali len v súvislosti so vzájomnou žalobou. Porada advokáta s klientom pred a po pojednávaní, oboznamovanie klientov s priebehom konania či vyjadreniami protistrany nie je bez ďalšieho účelným a nevyhnutným úkonom v súvislosti s uplatňovaním alebo bránením práva. Tak je tomu len v spojení s potrebou prejednať a reagovať na nové a podstatné skutočnosti či podstatnú zmenu procesnej obrany a útoku.

22. Neaplikovaním § 13 ods. 2 vyhlášky na úkon prevzatia a prípravy zastúpenia a § 13a ods. 3 vyhlášky vo vzťahu k poradám a zjavne mylnou aplikáciou § 13 ods. 3 vyhlášky, dôsledkom čoho bola nesprávne určená výška odmeny za úkon právnej služby po podaní vzájomnej žaloby, a § 251 na úkony právnej služby, ktoré nespĺňajú atribúty trov konania, došlo namietaným uznesením k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. ústavy a jeho práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Preto bolo ústavnej sťažnosti podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vyhovené s tým, že namietané uznesenie okresného súdu sa zrušuje a vec sa mu vracia na ďalšie konanie.

V.

23. Zistené porušenie ústavných práv sťažovateľa odôvodňuje, aby mu okresný súd podľa § 73 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov úplne nahradil trovy konania, ktoré mu vznikli zastúpením advokátkou. Ich výška bola určená podľa vyhlášky, čo za dva úkony právnej služby (prevzatie a príprava zastúpenia, podanie sťažnosti 2 x 343,25 eur) s náhradou podľa § 16 ods. 3 vyhlášky (2 x 13,73 eur) zvýšené o daň z pridanej hodnoty, pretože advokátka sťažovateľa je platiteľom dane z pridanej hodnoty, predstavuje 856,75 eur.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 7. novembra 2024

Robert Šorl
predseda senátu